

# Глас Српске: Интервју са високим представником Валентином Инцком

*Разговарао: Вељко Зељковић*

Нема лоших народа, али ни колективне кривице и одговорности за почињене ратне злочине на просторима БиХ, каже високи представник у БиХ Валентин Инцко коментаришући медијску прашину коју је дигло његово писмо упућено на адресу НСПС, а у ком је затражио да се пониште повеће с одликовањима које су додијељене Радовану Караџићу, Биљани Плавшић и Момчилу Крајишнику. Како каже, јавно мњење у РС је садржину тог писма погрешно доживјело.

– Желим да српски народ схвати моју поруку исправно, нема колективне одговорности за ратне злочине, међутим, манипулација одликовањима намеће непотребан терет на плећа народа и ја тражим да се он скине. Суд у Хагу се бавио појединачном кривичном одговорношћу и правоснажно осудио појединце, а неки од њих су одликовани за злочине почињене у вријеме оружаног сукоба. У томе је проблем. То је поента мог писма. Давањем одликовања ратним злочинцима НСПС се окренула против цијелог цивилизованог свијета. Да ли српски лидери желе да се институције које представљају грађане перципирају у свијету као неко ко подржава ратне злочинце? Желио сам да их подстакнем да стварају будућност неоптерећену тим теретом прошлости. Политичка елита у РС сада има прилику да размисли о томе какву врсту будућности и друштвеног оквира остављају млађим генерацијама. Сматрам да су Срби храбар и поносан народ и да ће знати изнаћи пут из ове ситуације у коју су непотребно увучени. Од срца желим да младим Србима узор буде човјек који је задужио цијело човјечанство, Никола Тесла, да баштине позитивне вриједности умјесто да им се намеће хипотека ратне прошлости – навео је Инцко у писаним одговорима на питања које

“Глас Српске” упутио на адресу ОХР-а, а поводом актуелне ситуације у БиХ.

**Глас Српске: Зашто сте тек након пет година одлучили да реагујете поводом додјеле поменутих повеља?**

**Валентин Инцко:** Реаговао сам оног дана када су признања додјељивана. Моја изјава из 2016. се може наћи на веб страници ОХР-а. Тада сам захтијевао да се признања уручена осуђеним ратним злочинцима пониште. Али, за то није било слуха. Да сам знао какве имају намјере, упозорио бих их да то не раде, јер ће доћи дан када ће их морати одузети. Караџић је правоснажну пресуду добио тек 20. марта 2019. Стога, службено, до тог датума нисам могао тражити да се и за њега поништи додијељено одликовање. Такође, до тог датума нисам могао тражити ни скидање плоче са Студентског дома на Палама.

**Глас Српске: Због чега нисте слично поступили и када је у питању плакета која је додијељена некадашњем команданту Армије БиХ Сакибу Махмуљину?**

**Валентин Инцко:** Ради се о првостепеној пресуди и колико ми је познато, биће уложена жалба. Сачекајмо коначну пресуду и онда ћемо видјети да ли ће кантонални органи дјеловати да се поништи то признање. Исти принцип се односи на било кога ко је осуђен за ратни злочин, без обзира којем народу припадао. Величање ратних злочинаца представља још један ударац жртвама.

**Глас Српске: Зашто никада нисте осудили негирање злочина над Србима, али рецимо и позиве на стварање Републике БиХ?**

**Валентин Инцко:** Нема мјеста величању ратних злочина, а ни злочинаца. Тачка. Све жртве заслужују исто поштовање. Што се тиче позива на стварање Републике БиХ, како кажете, мој одговор је такође добро познат. У ствари, то је исти одговор који дајем и онима који причају о сецесији – БиХ је јединствена, суверена држава која се састоји од два ентитета. Све друго је фантазија.

**Глас Српске:** Једном приликом сте рекли како Вас нико из НСРС није позвао да дођете, а када је то учињено ви сте одбили. Зашто?

**Валентин Инцко:** Нисам добио позивницу. За позив сам чуо из медија. Ако занемаримо овај технички детаљ, ја у својству високог представника подносим извјештај Савјету безбједности УН-а. Посљедњи такав извјештај је поднесен у новембру прошле године и доступан је свима. Свима мора бити јасно да напредак земље искључиво зависи од рада домаћих институција, а не од ОХР-а. У таквој ситуацији, тражити од високог представника да подноси извјештај о свом раду није у складу са Општим оквирним споразумом за мир и изгледа као покушај пребацивања кривице за проблеме који се јављају у имплементацији Мировног споразума због њиховог сопственог недјеловања. Укратко, ја извјештавам првенствено о ситуацији у држави, а не о свом раду.

**Глас Српске:** Како гледате на критике да водите антисрпску политику?

**Валентин Инцко:** Све радње које сам предузимао биле су у оквиру мог мандата који је јасно дефинисан Дејтонским мировним споразумом. Овдје такође лежи и одговор на други дио вашег питања. Улога високог представника није да задовољава интересе политичких елита, него је ту да имплементира свој мандат, а који је јасно дефинисан. Ову суштинску чињеницу врло згодно заобилазе многи који сваљују кривицу на високог представника за све што не ваља у овој земљи. Питам се како ће многи политичари функционисати када више не буде ОХР-а да буде жртвено јагње за све.

**Глас Српске:** Да ли ћете наметнути Закон о негирању геноцида у БиХ?

**Валентин Инцко:** Мени је апсурдно да у земљи у којој је почињен геноцид не постоји такав закон. Усвајање таквог закона значило би велики напредак за ову земљу и гаранцију да се то више никада неће десити. То би показало зрелост и представљало

јасан раскид са трагичном прошлошћу. Показало би и да ова земља прави заокрет према бољој будућности. Погрешно је претпоставити, како неки желе да то представе, да је такав закон против одређене етничке групе. Управо супротно – он иде у корист свих. Парламент БиХ ће имати још једну прилику да усвоји овај закон. То би било најбоље и најтрајније рјешење.